

Meghalt a román király.

Budapest, október 10. Bukarestből ma délelőtt távirat érkezett a budapesti város-házára, amely azt jelenti, hogy Károly román király ma reggel hét órakor régi gyomorbetegségében meghalt. A miniszterelnökségi sajtóiroda a király halálhírét megerősítette.

Budapest, október 10. Komoly politikai körökben, amelyekben a román viszonyokról hitelesen tájékozva vannak, az a meggyőződés, hogy az elhalt román király utódja Ferdinánd, az ő nagybátyjának politikáját fogja követni. Ferdinánd herceg abban a politikai iskolában nőtt föl, melyet elődje olyan komoly államférfiai éleslátással követett és amely politika Romániának a hármasszövetséghez való bensős és baráti viszonyában látja Románia boldogulásának útját. Románia új királya alatt is kétségtelenül fel fogja tartani a 3-as szövetséggel való baráti politikáját. (Közl. a miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az elhunyt román királynak itt közöljük életrajzát, amelyből kitűnik, hogy I. Károly mindég népének érdekeit tartotta szem előtt és egyike volt a legbölcsebb uralkodóknak.

Károly Eitel Frigyes Zephyren román király Antal hohenzollerni herceg másodszülött fia szül. Sigmaringenben 1839. április 20. A bonni egyetemet látogatta és azután a porosz hadseregbe lépett, melynek soraiban részt vett az 1864. dán háborúban. A II. gárda-dragonyosrezredben szolgált mint kapitány, midőn a Bratianu János szaván induló román párt (Cusa bukása után) a román trónnal megkínálta. Bismarck ezt a kandidaturát a kitörő félben levő osztrák háborúra való tekintetből élenken pártolta és III. Napoleon császár is titokban helybenhagyta. Ellenben Oroszország gyanúval fogadta e jelölés hírére és még akkor sem nyugodott meg abban, midőn 1866. április 20-án megejtett népszavazás alapján a szervező nemzetgyűlés Károlyt május 13. Románia örökös fejedelmévé megválasztotta. Károly május 22. Bukarestbe vonult. Miután július 12. az új (belga minta nyomán kidolgozott) alkotmányra megesküdött és trónját némileg megszilárdította, valamennyi nagyhatalom és porta is (1866. okt.) elismerte fejedelmének. Helyzete mindazonáltal nem volt irigylemdő. 10 évig tartott, míg a pártok közötti szenvedélyes versengés a hatalomért valahogyan lecsendesedett. Károly előbb a „vörös” pártra támaszkodott, melynek a feje, Bratianu J. egyrészt részrehajló párturalmat vitt és gyűlöletessé tette magát, másrészt óriási befektetésekkel és Strousberg által eszközölt vasútépítkezésekkel az ország pénzügyi hitelét alaposan megingatta. Amennyiben pedig bolgárokkal és az erdélyi oláhokkal is kacérkodott, a portának és Ausztria-Magyarországnak gyanúját hívta ki maga ellen. Károly király ezekből az okokból miniszterét 1878. nov. elbocsátotta, de sem a Cogalniceanu sem a Costaki-Epureano-kabinet nem bírta magát sokáig fentartani. Az 1870—71-iki német-francia háború napjaiban és a Strousberg pénzügyi bukása következtében támadt forrongás idején a németek elleni gyűlölet oly

fokra hágott, hogy 1871. márc. 22. Bukarestben orosz kéztől szított mozgalom támadt, mellyel szemben Károly király lemondással fenyegette az országot. Ez a fenyegetés meg is tette hatását, a nyugalom helyre állott és a Ghika-minisztérium helyébe kinevezett Cargiu-kabinet munkához láthatott. 1872—76-ban kiépült a vasúthálózat, a pénzügyi helyzet pedig a dohánymonopolium behozatala által tetemesen javult. 1876. azonban a pártmozgalmak megújultak, az 1877—78. orosz-török háború pedig komoly válság küszöbére sodorta az országot. Miután a Konstantinápolyban tartott kongresszus Románia semlegeségét kimondani vonakodott, Károly király kénytelen volt az oroszokkal szerződésre lépni és azok átvonulását megengedni. A porta ebben a szerződésben a párisi béke megszegését látta és így történt, hogy az alduna partján (Kalafatnál) felállított román tüzérseg és török monitorhajók csakhamar egymást löni kezdték. A román képviselőház erre máj. 21. Románia függetlenségét mondotta ki. Magában a háborúban a románok eleintén nem vettek részt, sőt Gorcsakov orosz kancellár sértő gunnyal utasította vissza Károly király által felajánlott fegyveres segélyt. De midőn az orosz hadsereg Plevnával sehogy sem tudott boldogulni, II. Sándor cár segélyt kért Károly fejedelemtől, ki erre 3 dandárral Plevna előtt termett, több rohamot intézett az Oszmán-pasa által hősiiesen védelmezett erődítések ellen és végre nagyban közreműködött Plevnának bevételében (dec. 10.). A háború befejeztével a háladatlan oroszok arra kényszerítették Károlyt, hogy Bessarabiáért a posványos Dobruzsát vegye cserébe; a berlini kongresszus helybenhagyta ezt a méltatlan alkut. 1879. megkapta a Szt. István-rend nagykeresztjét. 1880. Károly a trónörökösödést rendeztette, amidőn a képviselőház öccsét, Ferdinánd herceget nyilatkoztatta utódának.

1881. márc. 26. a képviselőház és a szenátus Károlyt egyhangulag Románia királyává kiáltották ki; a király és a királyné koronázása május 22-én ment végbe és az európai hatalmak kivétel nélkül ismerték el az új királyságot.

E helyen csak azt említjük fel, hogy Ausztria-Magyarországgal a 80-as években kitört viszályok és a vámháború nemsokára békésen kiegyenlítették. E viszályok egyrészt az Al-Dunán való szabad hajózás kérdése miatt támadtak, mely ügyben Andrássy Gyula gróf 1881. eredménytelenül járt Sinaiban; másrészt a mezőgazdasági versenyben győztek.

Elvégre azonban e szomszédok újra vámszerződést kötöttek egymással és a Duna-kérdésben, nemkülönben a vaskapu szabályozásában is egyetértésben állapodtak meg és azóta a közöttük fennálló barátságos viszonyt nem zavarta semmi sem. Az újabban Erdélyben keletkezett román nemzetiségi mozgalommal és a román liga izgatásaival szemben Károly király kifogástalan magatartást tanúsított, sőt a liga törekvéseit több alkalommal kárhoztatta. 1891. máj. 25. uralkodásának 25. évfordulóját ülte meg. Károly király neje Erzsébet wiedi hercegnő, a híres Carmen Sylva, kit 1869. nov. 15. vett nőül és kivel 1894. nov. 15. ülte meg ezüstmennyegzőjét. E házasságból 1870-ben egy leánya született, Mária, ki azonban 1874. elhalt. Károly öccse az 1880. trónörökösnek kiszemelt Ferdinánd 1892. Máriával, az edinburgi herceg leányával kelt egybe, mely házasságból mostanig két gyermek született, Károly és Erzsébet.

HIREK

0000

Adakozzunk a Vörös Kereszt Egyesületnek!

Segítsük a hadbavonultak családjait és az elesettek hozzátartozóit!

Kass János.

(Saját tudósítónktól.) Jubileumot sem tart, királyi kitüntetés sem érte, a haremzón sem követett el hősi cselekedetet és mégis a nevével ékesítjük ezt a pár sor írást.

Most, amikor harsai eseményekről szóló tudósítások foglalják le a lap majdnem minden hasábját, érezzük, hogy szükség van arra is, hogy a polgári erények, kötelességteljesítések megnyilatkozásainak is szenteljünk egy pár sort, hogy megemlékezzünk azokról is, akik itthon teljesítik hazafias kötelességüket, akik itthon harcolnak egy szintén nem ismeretlen ellenség: a nyomor, a nélkülözések ellen és akik felszárítani igyekeznek a könyveket, elviselhetővé tenni az ellenség golyója által okozott fájdalmakat, akik erőn felül is éreztetni tudják a szívük jóságát, minden feltűnés nélkül, esőndben, zajtalanul, egész emberek módjára.

Ilyen egész, szívbéli ember Kass János, Régi, hasznos polgára a városnak, akit nemcsak itt, ahol eddigi tevékeny életének minden mozzanata lezajlott, tisztelnek, becsülnék és szeretnek, hanem szerteszét az országban mindenütt, ahová elkerült egy diák, vagy egy olyan ember, aki részese volt jótékony-ságra hajló szíve megnyilatkozásának.

Ha áll az ősi dictum: kétszer ad, ki rögtön ad, akkor Kass János igen gyakran igazolja ennek a mondásnak az igazságát. Nemcsak ad és rögtön, hanem másokat is rászorit az adakozásra, mert elementuma a jótétevés. Akkor boldog, ha sikerült egy-egy nyomorkönnnyet felszárítani, ha embertársain segíthet, ha előidézője lehet annak az érzésnek, ami a ninesetlenség eloszlatása nyomán keletkezik.

Nem dustakodik kíneseiben, a szívének kívül, még vagyonszámra sem mondható, de nem igen akad milliókkal rendelkező ember, aki annyira kötelességének, élethivatásának tartaná a jótétevést, az elesettekről, az élet és a háború sebesültjeiről való gondoskodást, mint ő. Jótétevésai nem céllal tevődnek, de okkal. Nem vár senkitől semmit, se elismerést, se köszönetet; az adok, hogy adj elvét sem vallja, csak emberséges érzését követi, a szívével szólaltatja meg és boldog, hogy az érzése párjára lel abban az érzésben, amit a segélyezettek érezhetnek.

Évtizedek óta patronusa azoknak a távol vidékről idekerült szegénysorsú diákoknak, akik a középiskolákat itt járják, azoknak a nemzetiségi tanulóknak, akit itt, ebben a tősgyökeres magyar városban sajátíthatják el a magyar szót, akik itt szívhatják magukba a makulátlan magyar érzést, a szent hazaszeretetet. Évenként husz-harminc diák kap helyet az asztalánál, ott izes falatokat és ezek

MA és MINDEN NAP Szabad bemenet. Hozdote 9 órakor.

„ROSSUTH” Kávéházban

A világhírű Gaumont-mozgóképek

kerülnek bemutatásra FRANKS FERCSI JÓHÉRU díjnyú zenekara muzsikával.

Ma vasárnap Nagy Tombola-est remek nyereményekkel.